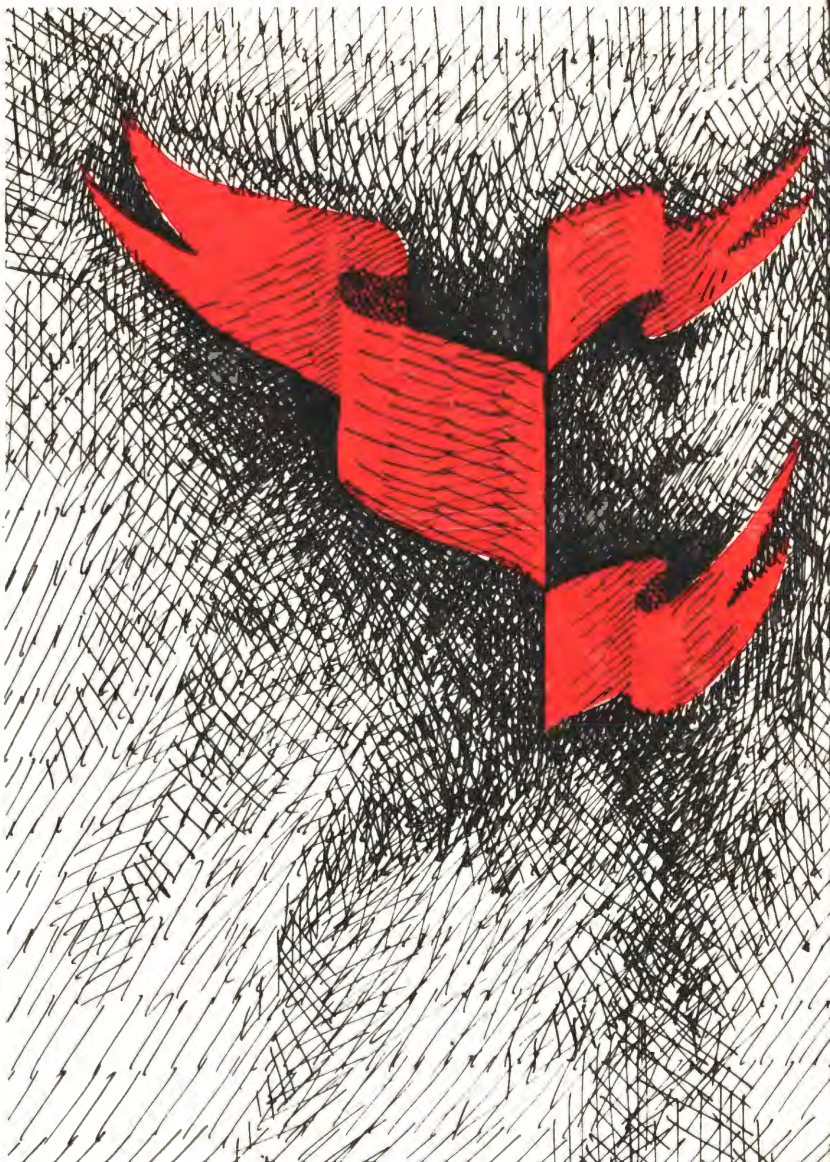

James S. McGinness

Р. ВОЛОДИМИР

ПРАПОРИ ДУМКИ

Р. ВОЛОДИМИР

ПРАПОРИ ДУМКИ

Одна лиш думка спочуття,
насаджена в людське буття,
була єдиним здобуттям

/ " Усвідомлення " /

Р. Володимир

ВИДАВНИЦТВО " С В І Т А Н Н Я "

Г Е Й С - Ч І К А Г О 1 9 7 0

R. VOLODYMYR

BANNERS OF THOUGHT

/ ПЕРШЕ ВИДАННЯ /

/ C / COPYRIGHT 1970

Обкладинка роботи Джеймса С. Мек Гіннеса

Друковано у літографії й друкарні В. Бернацького

Printed by Walter Offset Printing

2231 W. CHICAGO AVE. CHICAGO, ILL. 60622

U. S. A.

I.

СУЗІР'Я ГІДНОСТИ

Безмежні простори крилом опіки горне тиша,
Одвічний дух лишиться тут праматері звелів,
Панує скрізь буття й ладу гармонія найвища,
Такої благодійности немає на землі.

М'які розхвиля моря зелені до стіп лягають,
Плянету в мирі й сарни населяють і леви,
Доволі місця й паші всім, не брак угіддя в гаю, –
Спасенний острове для дружніх і довірливих!

Чи в теремі твої колись потрапити зуміє
Натомлений безвихіддям життя земний блукач?
Кому ти лиш утопія й вершок пустої мрії,
Даремне той пручатиметься в неводі невдач.

За обр'ями гуркотеч і шамотінь дочасних
Країна пристані душі моєї вирина
Ніколи більш, я вірю впевнено, вона не згасне, –
До гідного й величного ця зірка провідна.

20. серпня 1969

ПРАДІДІВ СВІТАНКИ

В горнілі паляниці мати – Либідь допікала,
За селищем рибалкував на водах батько – Тир,
При хлібі в полі наробилась їх дочка чимало,
Пішов на ведмедя Рогдар – брат Ути, богатир.

Над бором сизі клуби мли похмуρο обважніли,
Дажбожого обличчя з – поза хмар ще не уздрить
Нараз прорвався з пущі рев, жаданням набринілий,
Заляг Рогдар – розплати час за скоту цілий рід.

Напруга м'язів, вимет ратища навпроти звіра –
О Велесе, твое ж поріддя бережу тобі! –
Мисливця в наступ повела непереможна віра,
Удар сокирою й – кінець короткій боротьбі!

Подібно, як вертався він з походів на вандала,
Чи, як набігли гуни, після дальших перемог,
Із хлібом, медом Ута на порозі зустрічала –
Вітай, мій брате! Хай з тобою буде все Сварог!

21. серпня 1969

ДРЕВНІ СЛІДИ

Повільно – глиниста хода течій,
Здобичне сонце і палючий вітер
Безмір'ям неба з дален – далечі
Затерли слід запам'ятаних літер.

Записана на скелях давнини,
Дарма, що висушена суховієм,
Когорта їх по – давньому дзвенить –
Закон, що іншим бути не зуміє.

Ми тут були – голосять, мов живі,
Тодішників символи незабутні ;
Нашадкам їх і всьому світові
Передають своє панівне сутне.

14. вересня 1969

НАПРЯМОК

Об кремень супротивність кременем скрегоче,
Гіркіший Божий день, твердіший хліб стає.
Скелястим шляхом вгору пнешся неохоче,
Що око зустрічне – презирством обдає.

Аж тут дозвілля злине гомоном співочим,
Стежки погожі рястом розмережає ;
Борця вітають жадано красуні очі,
За Сцілли закутом готова пристань є.

По строгім дні, бува, настане світла ніч :
Звабливу з'яву нагло стрінувши увіч,
Так легко призабути будні наболілі

І дати волю серцю – в грудях же щемить
Стривай ! Чи варт губити напрямом до цілі,
Щоб вічністю платити за солодку мить ?

12. липня 1966

СТОРИЧЧЯ

На межах міст ще тирса й ковила
Шепочуть про незаймані поліття,
Коли одна лиш цілина була
І воля буйволам, п'янка століттям.

Новий скрізь лад людина завела,
Затерши родовід тисячоліття;
Взамін – божкові поступу хвала
І рев споруд – свій тост на довголіття!

Щодалі в степ від неспокою міста!
Тут, по річниці, тиша промовиста
Хіба плигне койот, сова злетить.

О воле, незагнуздана, чудова!
Де, не сторіччя – слід тисячоліть:
Потопних викопалин вічна мова.

10. червня 1967

VITA VINCIT

Скупий, неплодний ґрунт
Палюче сонце літом сушить,
піщані, горнуть, куряви,
зима в льоди заковує,
бичують снігові замети.

Тут і весною дише пустирем –
розшукою, натруджений, дороги.

Тяжить натомлене повітря,
гнете і нестерпуче в'ялить
До дальнього колодязя
жадливо рветься погляд.

Втім пристаю заскочений
величним пориванням:

затоптаний у поросі підніжжя,
скелясту ниву витривало ламле,
ні! Не теплична це рослина –
смільчак зелений в сірині довкілля.

Яка непереможна звага!

28. січня 1967

VENI, CREATOR, SPIRITUS

Гриміла ніч, бурхлива та зловісна,
Все й гураган основами стрясав –
Безрадісно було душі й так тісно,
Немов зависла небуття коса.

На розсвіті забрів я в ліс розбитий
Болюче ніла пісня мамина:
Куди не глянь, тут море сліз пролитих
І не одна берізка зламана.

Ще довелось бувати в мертвім гаю.
Невже він знову паростки пустив ?
Оце ж, безсилий, миттю оживаю –
Злина й на мене творчий дух святий !

16. грудня 1967

ЖИТТЄВИМИ СТЕЖКАМИ

По літній зупинці ще лине з – над садів
Відлуння недоспіваних пісень хлоп'яти
В ньому і щастя відкривань, і біль падінь,
Як у пташок, що тільки почали літати.

Назад у кам'яниць розчинену крутіж
На хлопчиному серці спомин леденіє,
Тіснота стін гнете, й дарма з ясних проміж
Голубить заграва й рука матусі гріє.

Х

Плигнув хлоп'ячий вік із матерніх обнять
Тверді дороги в світ – нікому захищати,
В лиху добу був визов на нещадну рать,
Одна стояла з ним на роздоріжжі мати.

Ревла стихія Втім ясніє з вишніх брам,
Понад проваллям райдуга хрещата висне,
Рушає син слідами батька в рідний храм,
Знов матінка на шлях випроваджує хресний.

19. жовтня 1967

ІСТОРИЧНА СВІТЛИНА

Задихались подихами Придніпров'я

Рідна земле !

В кутку мізку вперто в'язне тямка з учорашнього :

– Там, на корінній землі, ви права свого домагайтесь,
тут же, боронь Боже, й не загадуйте за нього. –

Рідна земле !

Ось таки припали до живого лона,

до сердець осамітнєлих горнемо,

ген, за обрїями залишивши спорохнявілу, бучну державу

Рідна земле !

Рідна споконвіку, тільки ж досі ще не вільна від займанців:

як не "*Mensch!*" і "*weg!*" гукають,

то беруть на допити, все "што?" і "как?" гадюками шиплять,
від непам'ятних часів кочівниками, гайворонням наседають

Рідна земле !

Зайдам бо притичини знайти не трудно :

наше право ще від Готів,

наше – від Ягайла,

а то хоч – від Переяслава

Рідна земле !

Не втямки їм, що трипільські свояки

землю ралом скородили, воликів, корів держали,

глички узорами й усякий посуд живо розмальовували,

стоянки, житла свої по – рідному чепурили,

гостям здавен були раді – чим хата багата.

божества, святих і душі предків почитали,

матір над усе на світі шанували,

як і незчисленні покоління їх нащадків.

Рідна земле !

Що завглибшки мамутових бивнів

тут земля дідів та прадідів козацьких,

зайди не зважали

Рідна земле !

Тож заходились усі ще раз, як споконвіку,

наново мечем і кров'ю свого права доходити ...

Мати, рідна земле !

13. травня 1968

БАЛЯДА ПРО МАТІР І ТРЬОХ СИНІВ

У Ганни три
Як явори –
Такі на себе схожі
Поставою, звичками.
Ніхто з її синами
Рівнятися не може.

Там треба й нас! –
Рішили враз
У лютий час хуртечі
Вклонилися Ганнуні :
Благословіть, мамуню,
Це ж батьківщина кличе.

Задержати
Хотіла ти ;
Від військового звання
Відмовлювала змалку.
Дарма. Тим паче жалко
Горнути на прощання.

Нема, синки,
Відрадоньки
Мені від вас. Гадала –
Як двох моїх лелеків
Потягне в світ далекий,
Хоч з меншим я б остала.

Та йде ще й він
Кудись на скін
Було, не раз помрію –
Он вийде вчитель, пастир,
А з того хай плугатир
Ви завели ж надію.

За всіх один
Озвався син :
Самі ж бажали, мати,
Щоб нам навчать, святити,
Чи на ріллі робити ;
Такому ж і бувати !

Навчатимем –
Живи борцем!
На вівтарях же храму
Буття освячувати,
Ґрунт кров'ю поливати –
Ділами завіщаймо!

В очах синів
Горять огні –
Не спинить жадна сила!
Пізнала вперше Ганна –
В них віра нездоланна.
І поблагословила.

На прощавай
Часу не гай!
Тож, поки люд очуняв,
Рушали бити лихо,
А на воротях тихо
Христила їх мамуня.

Буття тверде
На шлях веде:
Вітчизну боронити,
Змагати до свободи,
А як конечність буде,
Життя на нім зложити.

27. квітня 1967

МАМО –

Мамо –
чи могла ти передбачити
долю дорогих дітей своїх,
як їх кучері чесала ти?

Мамо –
як було будь – як зарадити,
наколи закон буття твердий:
"рад би" – слабше від повинности?

Мамо –
годі, таж не винувата ти,
що й по тім не довелось тобі
їх тягар на себе двигнути.

13. лютого 1970

БАЛЯДА ПРО НЕЗНАНОГО ВОЯКА ОРИСЮ

Незнайома Орися –
На згук імени твого
Побіжать гадки риссю
За тобою, в дорогу.

Твої подруги милі
На твій клик не зважали,
А мамуня, похилі,
На той шлях не пускали.

– Ах, нам ніколи, де – де –
Завагались ті впору,
– Все одно, там не буде
І без нас недобору. –

– Моя доню, пожди – но,
Таж не кинеш у горі
Хоч мені в домовину ! –
Плачуть мати надворі.

Куди легше дівчатам
Дати відсіч не вгнути,
Аніж маму повчати,
Що їй дома не бути.

– Проживем без упину
Біля власної хати,
Тоді хто ж батьківщину
Буде нам будувати ? –

В найлютішу негоду
Подалась раз Орися
Як дружити з народом,
Ти від неї навчися.

Не вернулась додому.
Вже й не ждуть більш небоги,
Бо за нею, відомо,
Замело всі дороги.

26. січня 1968

ПІД БОЙОВИЙ СТЯГ

Доля грюкала
Вибухами стрілен,
Присудами смерти;
Села скрізь горіли,
Люд – під ключ запертий

Сили пекла, зла
Громлять слід житла.
Тррах! Гррим! Тррах!
В'ялить страх.

Кат засліплено
Шарпає країну,
Доки не оберне
Здобич у руїну
З остраху все терпне –

Падає на дно,
А по нім водно
Б'є обух.
Ух та ух!

Х Х Х

Під один наказ! –
Гомін краєм ходить
І на Січ героїв
У нові походи
Кличе знов до зброї.

Вже найвищий час!
Лавами до нас!
Наступом
Виступай!

Тут фронтів аж два:
Рижий і кривавий
Та братерство зброї –
Ціль свята батави,
В міць повстанців споїть.

Ворога вражай!
Не щади, карай!
Ніч і день
Бий упень!

Слава, лицарі !
Дух їх величавий
Лютий шлях недолі
Мостить до держави
І тріумфу волі.
В чинах крицевих
Їм до кінцевих
Перемог !
З ними Бог !

2. травня 1967

ДО ВИБОРУ

Був мир – та що за мир ?
Лиш декільком сприяла доля, –
Загал котивсь у вир,
Де правила чужа сваволя.

– Чи довго ще ? – пита водно.
– Пустися берега й – на дно.

Живемо лиш, щоб жить ?
Хто так не думав, той рішає,
Готується, спішить,
Куди наказ душі взиває.

Гнилий для нього час минув.
Він вибрав шлях і лік – війну.

12 . лютого 1970

ТУДИ, НА ЗАХІД. . . .

Туди – на захід, де гадкам ширяти,
До дальніх зір, на щонайвищі гори,
Світ – заочі від знищеної хати –
Щоб виспівати все на серці горе.

На схилі скель знайду собі домівку:
В ній буде скромно, чисто і привітно,
Якщо б там жити й довелось довіку.
Ось, де плекати думу заповідну!

Вмиватимусь джерельною водою,
Впиватимусь різким гірським повітрям,
Щоб волею незламною, снажною
Сталити дух від доторку зневір'я.

Хоч і в чужому краю, все ж зумію
На недоступній темряві вершині,
Від злободенщини звільнивши мрію,
Сурмити гімн далекій батьківщині.

9. листопада 1969

ВІРНІ ДО КІНЦЯ

Ми колись на розпуттях життя
Поклялись бути вірні Тобі,
Що знеможена кроволиттям
Залягла у триклятій добі.

Кожен тілом, душею змагав
Надолжити братній загин,
Здобуттям Тобі волі і прав
Пройнялись геть усі як один.

Крайне відданих Їй, на той бік –
За межу, повів поклик палкий,
І стоять неухильно навек,
Як незнані Її вояки.

Їм закон боротьби не велів
Перейти шлях доби злющої....
А ви, друзі, в заморській землі,
Повні віри, посвяти ще Їй?

4. травня 1968

III.

КАНЗАС

Безмежжя, вільного повітря,
Нескованої простороні!
Таке довір'я, що провітрять
Кутки з гадками на припоні.

Постій ось у степу знайшов я –
Дажбог на сході загоряє,
Спахне блакиттю над низов'ям,
Це ж мого краю тут окраєць.

20. лютого 1966

АМЕРИЦІ –

Розкішно – звабна, владна королева
Прспектами та цілиною розляглась,
Оперезалась обручем сталевим
І волею, щоб знав гнобитель всякий – зась!

П'янка, твереза, все великодушна,
З навик відчиненими навстіж ворітьми,
Широкодумно, жестом одчайдушним,
Приймає праведних і посланців пільми.

Одні в журбі до тебе йдуть незмірній,
Аби й тебе не вивів гончий навманья,
Та щож, обох трактуєш ти нарівні –
І гнаного й того, що на загин ганяв.

Твої діла не будем плямувати,
Проте даруй, коли й не змога славити;
До нас ти добра, хоч не рідна, мати,
В чому ніхто не завинив – ні ми, ні ти.

Та не зректись прив'язання до краю,
Що, посмак волі давши, нас зобов'язав
Стояти на сторожі, бо пора є,
Щоби для всіх свободи світ запанував!

22. січня 1967

БЛАКИТНА ТРОЯНДА

Де вона –
в далечі сляна?
Із левад небуття, чи з нірвани –
запахуша блакитна троянда?
Де ж її відшукать –
у минулих віках?
Чи за обрієм снів –
відрокотаних днів?
Так – мовить мрія жагуча;
ні – владно розум видючий
Може святом, розхвилям життя,
абож ніччю, в пору забуття?
А що, як за білого дня, рясна,
тут же, глибоко в серці, вона?

4. травня 1967

НА СКУПІЙ ЗЕМЛІ

Чужо всюди,
холоднеча,
інші люди –
порожнеча

Біла хата
край левади,
не багато
в ній облади.

Батьківщина
за горами,
там родина
жде роками.

Посадили
полуниці –
налетіли
хижі птиці.

Ні спокою,
ні догіддя,
а весною
ще й повіддя.

Влітку, в осінь
сонця мало,
з льоду й досі
не розтало.

Та в одчаю
не покине
з мого краю
друг єдиний :

від ялини
подих віє –
мов країни
сонце гріє.

Хай ялиця –
в серці близна,
ледь присниться
бо вітчизна,

під тим віттям
все ж буваю,
хоч собі сам
заспіваю :

О, столітня моя ти ялинко!
Разом з батьком явилась на світ
Було, мовить він : волю, мій синку,
Бог пошле, хай на старості літ.
Ми ще діждемось, вірю, ялинко.

Ти одна, що лишилась по йому,
з ним життя розділяла, близнюк,
ти й мені побратимом, одному,
щасним символом світлих спонук,
і надією, й вісткою з дому.

29. лютого 1968

МЕРТВА ОСЕЛЯ

Тріскуча спека маривом стоїть,
Типчина корчиться, горить на сонці,
Пашить повітря, як гадюча їдь,
Блукаю в'ялим степом наодинці.

Під наносним піском лежить земля –
Поховане торішне жнивовище,
Ні сліду від колишніх поселян,
Дме пилюга й осет на вітрі свище.

Ні сліду? Ось колеса без осей,
На вибіленім ґрунті кості, череп,
Скрізь подих смерти, мов пройшов Кощей;
Невдячний, бач, тутешнім випав жереб.

На всохлім дні раніш був водопій,
Тепер застрягли по його щілинах
Останки риб, над чим комашок рій
Бринить, жирує Тризна тут невпинна.

Так згасла, вимерла людська хвала.
Навіщо? Чом якраз на цім пожнив'ї? –
Невгасніше жаги в мені пала
Подався ниць пирій, орицвіт ние.

Змели той рід вітри палаючі,
Як стародавній Рим, Содом, Гоморру?
Чому? Невже він так же зледащів,
А, може, мав таким же стати скоро?

19. серпня 1967

ПОСТУП

Вчора пустивсь я за обрій
Гляну – аж серце ридає!
Що ви вчинили, недобрі,
З тихим проходом під гаєм?

Геть зарівняли з землею
Острів мій – стежку до Бога
Пробі! Окуплена нею
Моститься бита дорога.

5 001309 23. жовтня 1967

ТВОРЧИЙ АКТ

З ранку до ночі,
фурій ходою,
владні, пророчі,
мчать наді мною

сни невідомі,
тіні забуті,
списаних томів
знання незбуті

Меч мій Дамоклів
висне постійно,
бурю думок, слів
зроджує рвійну.

В наступ – питання,
чи відступати?
Меч мій – жадання
грізно підняте.

Горе! Страждаю,
мольби заношу,
він же, без жалю
вістрям полошить.

Я:– Екстатичну
мись дай вловити. –
Він, деспотично:
– Доки ще жити?! –

В одній хвилині
всесвіт верстаю –
обріі плинні
пекла та раю.

Від пересилля
мало не гину
Втім –

 виносив я
творчу перлину!

11. вересня 1966

МІЙ ХУТІР

Із мілини буття до зір
Проваллями верстав ;
Добув собі просторий двір,
Гадав, що вільним став.

Нараз новина з уряду :
– Будуємо мости !
Тут хутір із недогляду,
Він на шляху, прости ! –

" Біль росту " – кажуть, за виттям
Моторів у степу
О хуторе ! Ти – як життя,
Такий родючий був !

7. листопада 1967

НАЗУСТРІЧ НОВОМУ

Вистрелить машина –
відгомоном шлях.
Що мені, новина –
вихром по степах ?

Будні за собою,
святам поперед.
Прірва перебою,
ще стрімкіший лет.

Пройдене позаду
залиши в імлі !
Кидаєш не радо –
годі, дух звелів.

21. квітня 1968

КРАЄВИД

Автострадами пронизане,
Сталь – бетонами завалене –
це таке сучасних придане
божеству, що духа збавлене.

Х

Дальні обрії замлоєні
снують розповіді давніх днів
про цілинні землі первісні,
прадідами продуховлені.

14. вересня 1969

ПОНЕВОЛЕНІ

Живуть отак собі, навгадь, кульгаючи –
очима завидущими,
руками загребущими,
жадною думкою, того й не знаючи,
що їхнє пробуття позначить долю всіх.
У затхлому їх закутку
колють по сліпім мішку,
допавши шпиць у млиновому колесі.
А є ж на світі простори незвідані,
пропахлі подихом земним,
повітрям, світлом осяйним,
де ждуть людину подвиги нечувані.

14. вересня 1969

В НАВЕЧІР'Я ВСІХ СВЯТИХ

Відходить час,
птахи відлітають,
в далеч мандрує сонце,
старий приятель – і той пішов
Куди їх доля веде ?

Осико, чому дрижиш ?
Листя, алеж бо тобі спішно ;
опущена земле, не тужи,
серце, не тривожся.
Думки такі невгамовні – та куди ж бо ви ?

Безцільно вперед себе йдеш –
напрямку не видно,
німо, пусто вколо,
весь у вчорашньому,
більш не існує сьогодні.

Вчора всього омотує:
придорожні верби розмикані
злітають штанята,
а воно все підбирає їх і ну ж далі –
туди, де шлях провалюється,
невже там і світ кінчиться ?

Нова велика пригода –
дерев'яні, пощерблені лавки:
цілий всесвіт між ними розіпнятий

Бач, аж за місто забрів –
тікає день, повен провини,
поснули ліхтарні на сторожі

– Вгостите, чи ошукаєте ? –
В масках підплигує малеч,
мішки й рученята простягаючи.

Хвилина протверезіння,
поки ще раз усе в тумані не розтане.
Знову шкутильгаєш кудись у минуле,
вчуваються дзвоники на кладовищі –
це на могилах поминки правлять,
свічі запалюють, ярке море свіч

Над ними світляні смуги душ –
Як тобі там, Петре?
Адже за своїх друзів упав,

Бог нагородить
Хоч би знати, де твоє місце спочинку –
в чистім полі, в лузі при долині,
а може погноєм парку культури?
Молоде братство, рідні, де ви?
Во ім'я Отця і Сина і святого Духа

Вулицею вітер сліди замітає,
з шумом наростає негода,
студені краплі дощу
товчуть по розпаленім чолі,
жалить серце згадка:

потратованих урочищ,
поритих могил,
занапашених братів,
замкнених на ключ святинь і осель
батьківщини

Із тіней забуття
виринає чуже місто,
дуднить стоголосо, райдужно виблискує,
йому не до дум моїх,
мені не до нього.

Несамовиті кажани,
розправивши крила,
ураз налітають;
дикі страховища,
вишкіривши зуби,
вилупивши очі,
верещать, гороїжаться,
знічев'я нападаються
Господи! Що тут твориться?

Ах так "Галовін" же.

24. жовтня 1967

IV.

ДІЯЛОГ СВІДОМОСТИ

Дарма, що світ під ноги взяти хоче,
незначністю, податком знаменує –
ти вільний, ціниш гідність, власний почин,
мета буття найбільш тобі вартує.

Без батьківщини, мовлять, як без роду,
надії кидай – пізній вік, забудь
Немов свій край дізнає переводу
в душі людській, денебудь, колибудь.

Х Х Х

Осінь життя, чи зима,
тут не важливі роки,
матерню ж ласку сприймав,
приторк сестриччин руки.

Літом, весною взялись
рідні завдатки повік,
мовив отець же колись:
вічно живе чоловік !

Долю дістав ти в завіт,
тож на шляху тім пробудь;
ким хто прийшов у цей світ,
тим йому завжди і будь.

19. жовтня 1969

ДВІ ДОРОГИ

В'яне ніжний світ –
Невимовний біль
Геть чуття звідсіль!
Ум здає тут звіт.

Чи не краще кинути нам місце юродиве,
Де жадібний гін до статків із припону рветься
І змарніли вкрай звіряння загнаного серця.
Почуття, стривайте! Підем вам шукати ниви.

Є ще десь один
/Поруч метушні
Людства на рожні /
Плаї між верховин.

Тїнь задуми вистеляє зреченням левади,
Листя, тихо падаючи, за життям не плаче;
Кожен на той бік черги своєї жде терпляче,
Хто стійкої хоче – не дочасної відради.

Вік увесь пройти
Вказано душі,
Щоб аж на межі
Суть буття знайти.

Тут, де гамір міста плеса думки не сколотить,
Чітко бачу дві дороги – вибирай, людино:
Ось загониста, шумлива, та, що йде в долину
І трудна ота, замислена, що зве в висоти.

Знай: одну лиш мить
Проживеш внизу.
Вгору! Поблизу
Вічність гомонить.

16. грудня 1967

ВІЧ – НА – ВІЧ З ІСТИНОЮ

Прийде знов така мить –
Від питання питань
Аж душа защемить,
Не знесе більш вагань.

Чи родились на те,
Аби шлях свій пройти,
Зрештою, все пусте –
Звідки йдеш і куди ?

Вистане в пізній час
Марний здогад, чи пак –
Не довчили ще ж нас ? –
Втім, а що, як не так ? !

І, в довічне йдучи,
Станути на межі:
Світ учив – не навчив
Ах, нестерпно душі !

Та хоч раз у житті
Знання бралось, чуття –
Як сузір'їв путі !
Про вселенни буття !

Що ж – брести звично в тінь ?
Проміняти таки
Сонцесяйність видінь
На дрібні мідяки ?

Ні, не гідне людей
Не хотіти пізнати !
Гола правда ачей
Надала їм печать.

Ти ж безсмертний, то й будь !
Пізнавай увесь вік
Ясновидности путь
Будь собою повік !

24. лютого 1968

ПЕРЕД ВІДХОДОМ

/ Подрузі Л. М. /

Коли твою ходу сприйму,
Тривожну, неминучу,
Від долі не тікатиму,
Благати не захочу.

Свій час достоту я зверстав,
Що Бог завдав – доніс же
Змагав, пізнавши – де мета,
Хоч досягти не змігши.

Вона – сьйний мій ореол,
Вела в високі лети,
Під лопіт крил і корогов,
Над вітряні замети.

Все рветься дух у просторонь,
Не знає меж, ні впину,
Дарма, що тіло осторонь
Лежить, близьке загину.

Відомо – прийде день один,
А з ним – пора розстання;
Дух далі йтиме до вершин,
По цей бік тіло стане.

Так жалко покидати світ –
О, ще б лиш мить одну – но!
Та в духа інший заповіт –
По золоте ще б руно!

Стою над прірвою, в мені
Вогненний всесвіт тоне
Своїй зорі надобрійній
Молюсь: зійди, Сіоне!

Полину скоро в засвіти,
Жадань там більш немає –
Долину горя, заздности
Міняти легко раєм.

В жорстокому віку я жив:
Любов і правду гнали!
Із – за брехливих вір, нажив
Громили світ вандали.

Бій не спинивсь. Даю обіт
Не здатись, і вмираю.
Та ще до відходу – тобі
Остання згадка, Краю.

3. лютого 1968

ДОВІЧНЕ

Як проноситимешся, душе,
По безчасних ясних безпростір'ях,
Буде вільність і відрадніше,
Ніж на долах земних, чи узгір'ях.

У безмір'ї вселенни тривкім
Щезне суєтність мікрокосмічна,
А залишиться на всі віки
Тверда сутність, первинна, довічна.

14. лютого 1970

ПОЕТИВ СВІТ

О, ці весняні струмені
Всього оп'янюють,
Наляті в ярій зелені
Росою ранньою.

Чи гомін птичих радощів,
Чи сонце променем
Настроює струну душі,
Вражає так мене ?

Сяйних думок рясні рої
Зміряють у блакить,
З їх повені крилатої
Хоч би одну вловить !

Вбираю щедро в себе чар,
Його не висказать !
Безмовно Бога велича
На серці благодать.

У соняшній ріці пливу,
Замаєний мій світ,
Від світляного заливу
Увесь як самоцвіт.

Х Х Х

Втім обрій хмарами поймавсь,
Насунулась пільма
О, сонця ! Хоч би місяць – князь
Та світел більш нема.

В глуші спиняюся на мить –
Доріг шукать дарма.
Тож проти мене враз двигтять
Насуплена тюрма.

Зорю в нестямі – чорний ад....
І стигне в жилах кров –
Моему світові принад
Отут кінець прийшов.

Стоять же думи райдужні
І мрій ряди цілі –
Весна, привілля, світлі дні
Усі на прицілі !

На ґрати пнущ, кричу: " сюди ! "
Сорочку рву й до них:
" Ціляйте в серце, іроди,
Лиш не займайте їх ! "

20. лютого 1966

БУТТЯ НЕ ЗРЕЧУСЬ

Якщо б запало віко вироку –
назад у тьмяне небуття його !
На світі помилкою він з'явивсь,
хай зникне в ньому й слід дочасного !
На те б я впевнено не погодивсь.

Не бути, і скінчитись – не одно.

Сповнити й відійти – ми згідні з тим.
Але не вздріти сонця красного,
співцем буття, чи свідком не піти, –
ні, добровільно не зречусь того !

15. лютого 1970

УСВІДОМЛЕННЯ

1.

Себе не певен? Що ж, узад поглянь:
На досвітках – було бажань, бажань
Уволили їх батькова тривка постава
і матерня добрячість величава.
Сестриця рідним духом обдала,
у дружбах спіла воля чимала;
дівочу вроду, то гостинець битий,
тоді – весь край, народ навчивсь любити,
між тим, не раз по манівцях ходив,
за блиском слави кидав неводи,
покіль хуртеча вивела із блуду
і домоглась рішити: гідний буду!
Чеснот тих, що від роду перейняв,
навчиш дітей – не підуть навмання.
Якщо за вірність вірністю заплатиш,
то Краєві найкраще цим віддячиш.
Оце, впізнавши знову – хто ти, встань,
збуди снагу до чергових завдань!

9. лютого 1970

2.

Коли година виб'є

згорнути книгу звітувань
і вже без дальших готувань,
без життьових потреб, жадань

назустріч правді вийти,

впізнавши проминальну суть
дочасних поривів, здобуть,
що час і пам'ять їх затруть,

тоді пройме свідомість –

одна лиш думка спочуття,
насаджена в людське буття,
була єдиним здобуттям.

3. вересня 1969

ЗМІСТ

I.

Сузір'я гідности	3
Прадідів світанки	3
Древні сліди	4
Напрямок	4
Сторіччя	5
<i>Vita vincit</i>	5
<i>Veni, creator, spiritus</i>	6
Життєвими стежками	6

II.

Історична світлина	7
Баляда про матір і трьох синів	8
Мамо –	9
Баляда про незнаного вояка Орисю	10
Під бойовий стяг	11
До вибору	12
Туди, на захід	13
Вірні до кінця	13

III.

Канзас	14
Америці	14
Блакитна троянда	15
На скупій землі	15
Мертва оселя	17
Поступ	17
Творчий акт	18
Мій хутір	19
Назустріч новому	19
Краєвид	20
Поневолені	20
В навечір'я всіх святих	21

IV.

Діялог свідомости	23
Дві дороги	24
Віч – на віч з істиною	25
Перед відходом	26
Довічне	27
Поетів світ	28
Буття не зречусь	29
Усвідомлення: 1, 2.....	30

Готуються до друку :

НАЦІЯ НА СВІТАНКУ , роман з визвольної доби

1920 – 1940 – их рр., у двох томах:

1. МИР

2. ВІЙНА

СВІТ ЛЮДИНИ, збірка оповідань

ВЕРХІВ'ЯМИ БУДНІВ, збірка оповідань

ЗАПИСНА КНИГА , у трьох томах:

/ статті, есеї, критика, спогади /

1. МИНУЛЕ

2. СЬОГОЧАСНЕ

3. БЕЗЧАСОВЕ

КНИГА ПЕРЕКЛАДІВ

/ поезія і проза, з чужих мов /

Видані твори того ж автора:

.....

ДО КРАЇНИ ПРОВЕСНИ

ПАЛКІ СЕРЦЯ

ВІТЧИЗНЯНІ ПОЕМИ

СУЧАСНЕ

ПРАПОРИ ДУМКИ

Замовляти на адресу:

Roman V. Kuchar

ORIGINAL WORKS

2402 Canal Blvd.

HAYS, KANSAS 67601

U. S. A.

